ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 15.3.2024 г.
COM(2024) 139 final

2024/0073 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на регламенти (ЕС) 2021/2115 и (ЕС) 2021/2116 по отношение на стандартите за добро земеделско и екологично състояние, схемите за климата, околната среда и хуманното отношение към животните, измененията на стратегическите планове по ОСП, прегледа на стратегическите планове по ОСП и освобожданията от проверки и санкции

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Чрез стратегическите планове в рамките на общата селскостопанска политика (ОСП) Европейският съюз се стреми да насърчава интелигентен, конкурентоспособен, устойчив и диверсифициран селскостопански сектор, гарантиращ дългосрочна продоволствена сигурност. Също така той има за цел да подпомага и подобрява опазването на околната среда, включително биологичното разнообразие, и действията в областта на климата и да допринася за постигане на целите на Съюза, свързани с околната среда и климата, включително за изпълнение на ангажиментите по Парижкото споразумение, както и да укрепва социално-икономическата структура на селските райони.

Държавите членки изготвиха 28 стратегически плана по ОСП, които бяха одобрени от Комисията и приложени за първи път през 2023 г., като с тях се подпомагат пряко доходите на земеделските стопани, предоставя се подпомагане за екологични схеми, както и подкрепа, например за инвестиции, някои селскостопански сектори, развитие на селските райони и знанията и иновациите. Стратегическите планове предвиждат значително увеличение на субсидиарността при управление на ОСП и насоченост към качеството на изпълнението. Разходите трябва да допринасят за постигането на 10 специфични икономически, екологични и социални цели на ОСП, измервани чрез поредица от общи показатели.

Тези стратегически планове допринасят за амбициозната програма на Комисията във връзка със Зеления пакт в съчетание с регулаторни инициативи, инвестиции в научни изследвания и други действия за постигане на целите на Съюза в областта на околната среда и климата за 2050 г. С оглед на това с Регламента за стратегическите планове по ОСП (Регламент (ЕС) 2021/2115) бяха въведени по-високи базови условия за подпомагане на земеделските стопанства, а с 28-те стратегически планове, взети заедно, се разпределят значително по-големи суми за подкрепа на земеделските стопани с оглед на целите в областта на околната среда и климата в сравнение с предишната ОСП.

Като цяло новият подход е успешен. Първата година от изпълнението на стратегическите планове по ОСП обаче ясно показа, че са необходими корекции, за да се гарантира ефективното изпълнение на плановете и да се намали бюрокрацията. Освен това изпълнението на плановете не следва да се разглежда изолирано от обсъжданията на други законодателни предложения по линия на Зеления пакт, които ще засегнат или може да засегнат пряко както земеделските стопани, така и изискванията в стратегическите планове. Освен това Регламентът за стратегическите планове по ОСП беше договорен преди началото на широкомащабната агресивна война на Русия в Украйна, която продължава да оказва силно влияние върху пазарите (и маржовете на земеделските стопани), както и върху контекста, в който се развива европейската селскостопанска политика.

Въпреки че причините за мащабните протести на земеделските стопани в държавите — членки на Съюза, са сложни и разнообразни, горепосочените мотиви са важен аспект от контекста.

Европейският съвет от 1 февруари 2024 г. обсъди предизвикателствата в селскостопанския сектор, включително опасенията, изразени от земеделските стопани по време на протестите. Като подчерта основната роля на ОСП, той призова Съвета и Комисията да продължат работата при необходимост. Това изисква дух на сътрудничество между Европейската комисия, другите институции на ЕС, държавите членки и земеделските стопани. Председателят на Комисията Фон дер Лайен пое ангажимент да започне задълбочен анализ на административната тежест за земеделските стопани, за да се набележат сферите, в които отделни аспекти може да се усъвършенстват. Наред с другото, въз основа и на мненията, получени от държавите членки и събрани от председателството на Съвета, и на становищата на Европейския парламент и на организациите на земеделските стопани в ЕС, на 22 февруари 2024 г. Комисията представи работен документ относно възможните действия за опростяване, който да послужи за начало на обсъжданията в Съвета.

Съветът по селско стопанство и рибарство от 26 февруари 2024 г. потвърди политическата си воля да отговори ефективно на опасенията на земеделските стопани и като първа стъпка подкрепи редица мерки, включени в горепосочения работен документ на Комисията, като приоритетни с оглед на краткосрочния отговор на настоящата криза. Той също така изтъкна, че е необходимо преразглеждане на основните актове на общата селскостопанска политика, което следва да започне възможно най-скоро. Комисията също така внимателно изслуша мненията, изразени на заседанието от 26 февруари на комисията по земеделие и развитие на селските райони на Европейския парламент в рамките на обмена на мнения за предложения пакет за опростяване, предназначен за земеделските стопани и националните администрации.

Цел на предложението

С тези предложения Комисията се стреми към целенасочени корекции на регламентите за стратегическите планове по ОСП, за да се преодолеят някои трудности при изпълнението им. Чрез този свой целенасочен подход Комисията дава много важен отговор на набелязаните проблеми и изразените опасения, като има за цел да запази и защити цялостната ориентация на настоящата ОСП и нейната роля в подкрепа на прехода към устойчивост на европейското селско стопанство. Комисията счита, че тези целенасочени изменения ще улеснят бързото приемане от Европейския парламент и Съвета.

Корекциите са насочени към промените, които са от полза за земеделските стопани във връзка с намаляване на административната им тежест, с възможностите за гъвкавост, позволяващи на националните администрации да адаптират изпълнението с оглед на положението на земеделските стопани, с промените в баланса между изискванията за предварителните условия и доброволните схеми, които стимулират екологосъобразните практики, както и с разсейване на опасенията на бенефициерите по отношение на стабилността на политиката по време на изпълнението на стратегическите планове. Например корекциите по отношение на предварителните условия ще дадат на държавите членки по-голяма гъвкавост при установяването на стандарти за добро земеделско и екологично състояние (ДЗЕС) на национално равнище, като по този начин ще се намали тежестта за земеделските стопани, наред с другото, като се предвидят повече варианти за начините за изпълнение на изискванията или като се разрешат конкретни добре насочени изключения или дерогации, по-специално в случай на неблагоприятни метеорологични условия. Административната тежест за по-малките земеделски стопани (до 10 хектара земеделска площ, а това са 65 % от земеделските

стопани) ще бъде намалена чрез освобождаването им от контролни посещения, за да се проверява спазването на изискванията за предварителните условия. Същевременно фактът, че по-малките земеделски стопани ще бъдат освободени от санкции, също ще опрости административната работа на държавите членки, тъй като националните органи няма да трябва да изчисляват санкциите, които може да станат под приложимия праг de minimis.

Що се отнася до предложението за увеличаване на броя на измененията на стратегическите планове по ОСП, това следва да позволи на държавите членки да адаптират своите стратегически планове по ОСП, когато е необходимо да се вземат предвид променящите се условия за земеделските стопани. По този начин изискванията, които вече не са обосновани, няма да остават в сила единствено по административни причини, а това ще опрости системата.

Държавите членки отговарят за цялостното използване на разпоредбите във връзка с опростяването, за да се намали административната тежест за земеделските стопани.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Предложените изменения са в съответствие с общия дух на основните актове на ОСП, които са в сила понастоящем (Регламента за стратегическите планове и Регламента за финансирането, управлението и мониторинга на ОСП). Поради това предложението отговаря на съществуващите разпоредби на политиката.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Със законодателното предложение се коригират ограничен брой разпоредби на действащите понастоящем регламенти за ОСП, за които беше счетено, че са в съответствие с други политики на Съюза. Поради това предложението е съгласувано с други политики на Съюза.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Член 43, параграф 2 от ДФЕС, тъй като с настоящия регламент се изменят регламенти (ЕС) 2021/2115 и 2021/2116, които са приети главно на това правно основание.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

В Договора за функционирането на Европейския съюз се предвижда, че компетентността в областта на селското стопанство е споделена между Съюза и държавите членки. Съюзът упражнява своята компетентност чрез приемането на различни законодателни актове, чрез които се определя и се прилага ОСП на ЕС, както е предвидено в членове 38—44 от ДФЕС. Регламенти (ЕС) 2021/2115 и 2021/2116 са част от законодателната рамка на ОСП на ЕС. За да се смекчат някои трудности, да се опростят определени разпоредби и да се намали тежестта за земеделските стопани, тези регламенти трябва да бъдат изменени, което може да бъде направено само на равнището на ЕС.

- **Пропорционалност**

С предложението се изменят съществуващите регламенти само в рамките на необходимото за постигане на изложените по-горе цели.

- **Избор на инструмент**

Тъй като първоначалните законодателни актове са регламенти на Европейския парламент и на Съвета, измененията трябва също да бъдат въведени чрез регламент на Европейския парламент и на Съвета посредством обикновената законодателна процедура.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не се прилага.

- **Консултации със заинтересованите страни**

С оглед на мащабните протести в селскостопанския сектор и за да се анализира административната тежест върху земеделските стопани, както и да се набележат сферите, в които отделни аспекти може да се усъвършенстват, Комисията изпрати писмо до четири основни селскостопански организации на равнище ЕС с искане за предложения за мерки на нивото на ЕС (ОСП и друго законодателство на ЕС), които може да намалят административната тежест за земеделските стопани. Подобно писмо беше изпратено от белгийското председателство на Съвета до министрите на земеделието, в което те се приканват да набележат аспекти на равнището на ЕС, във връзка с които може да се намали административната тежест за земеделските стопани. Освен това комисията по земеделие и развитие на селските райони на Европейския парламент изпрати писмо, в което посочи шест сфери, за които счита, че са необходими конкретни и незабавни действия. Спешният характер на това предложение не даде възможност да се проведе нормален процес на консултация.

Този ad hoc процес на консултация, който продължи една седмица, доведе до широк спектър от идеи и предложения. Отговорите на администрациите на всички държави членки са с широк обхват и докато някои от тях са насочени към предизвикателствата пред практическото изпълнение и са осъществими в краткосрочен план, много са широкообхватни и надхвърлят намаляването на административната тежест, опростяването при изпълнение или създаването на стабилност по отношение на политиката за земеделските стопани. Консултацията със селскостопанските организации доведе до призиви за спешни действия за опростяване на административната тежест за земеделските стопани, но и подчерта необходимостта от стабилна и последователна рамка на политиката, с която да се осигурят по-нататъшни реформи в дългосрочен план. По подобен начин комисията по земеделие и развитие на селските райони на Европейския парламент набеляза редица ключови приоритетни сфери, в които да се предприемат мерки.

Комисията структурира получените идеи в пет големи сфери:

1. Първата серия от предложения обхваща управлението на стратегическите планове по ОСП и е свързана с процедурите за изменение на стратегическите планове (включително броя на разрешените изменения), с мониторинга и прегледа на качеството на изпълнението (включително годишния доклад за качеството на изпълнението) и с някои елементи на интегрираната система за администриране и контрол (опростяване на методологията за оценка на качеството на системата за мониторинг на

площта (СМП) и използването на геомаркирани снимки и геопространствени приложения), както и със системата за контрол и санкции (включително рационализиране на всички проверки в дадено земеделско стопанство).

Комисията отговори на този набор от предложения с редица незаконодателни действия и включи няколко целенасочени и ограничени инициативи в настоящото предложение, по-специално за улесняване на по-честите изменения на стратегическите планове по ОСП и за премахване на проверките на предварителните условия за малките земеделски стопанства.

2. Вторият набор от предложения се отнася до действията по стратегическите планове по ОСП с оглед на околната среда и климата. Много предложения се отнасят до (драстични) промени в изискванията за предварителните условия и проверките, но са включени и други предложения, например относно третирането на малките земеделски стопанства или финансовото управление на интервенциите в областта на околната среда.

   Комисията вече прие временна и частична дерогация от стандарт 8 за ДЗЕС, първо изискване, за 2024 г. и изменение на Делегиран регламент (ЕС) 2022/126 с корекции за стандарт 1 на ДЗЕС. Освен това настоящото предложение съдържа няколко целенасочени корекции на предварителните условия, които имат за цел да се отговори на опасенията във връзка с изпълнението. Комисията използва този насочен към конкретни аспекти подход, за да запази общите цели на политиката по Регламента за стратегическите планове по ОСП, отразени в решенията на съзаконодателите през 2021 г.

3. Трета група предложения е свързана с други разпоредби на ОСП извън областта на околната среда и климата, като например разширяване на обвързаното с производството подпомагане, отлагане или премахване на предварителните условия в социалната сфера или промени в схемите за секторно подпомагане, мерките за насърчаване и биологичното земеделие. С други идеи се предлага по-фундаментално преосмисляне на селскостопанската политика на ЕС.

   Много от тези идеи надхвърлят обхвата на опростяването и подобреното изпълнение на стратегическите планове по ОСП. Освен това Комисията поддържа основните насоки на Регламента за стратегическите планове по ОСП, като например предварителните условия в социалната сфера. Освен това няколко идеи вече са осъществими благодарение на по-голямата свобода за действие, оставена на държавите членки съгласно новия модел за осъществяване на ОСП.

4. Четвъртата група идеи е свързана с опасенията, свързани с доходите на земеделските стопани, и по-специално с управлението на риска и кризите, с идеи за разпределяне на повече средства по ОСП за управление на кризи, за преразглеждане на разпоредбите на ОСП относно подпомагането на инструментите за управление на риска и за предприемане на действия за подобряване на позицията на земеделските стопани в хранителната верига.

Въпреки че промените във финансовите аспекти на ОСП следва да бъдат обсъдени в контекста на подготовката на следващата многогодишна финансова рамка, Комисията споделя опасенията, свързани с доходите на земеделските стопанства, и предвижда действия, за да се подобри позицията на земеделските стопани в хранителната верига, в рамките на отделни мерки.

5. Петият и последен набор от идеи се отнася до регламенти извън ОСП, като например относно обезлесяването, мониторинга на горите, санитарните правила или енергията от възобновяеми източници.

   Комисията обмисля редица целенасочени промени в актовете извън ОСП и работи по незаконодателни мерки с цел опростяване или внасяне на яснота в правилата, докато други промени в политиката трябва да бъдат договорени при текущите законодателни процедури.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не е приложимо (не е използван външен експертен опит).

- **Оценка на въздействието**

Имайки предвид, че настоящото предложение, с което се цели да се отговори на кризисна ситуация в селското стопанство на ЕС, трябва да се внесе спешно от политическа гледна точка, не беше извършена оценка на въздействието, както е предвидено в инструмент № 1 от насоките на Комисията за по-добро регулиране, където се посочва значението на тяхното гъвкаво и пропорционално прилагане. Настоящото предложение се отнася до редица целенасочени изменения на регламенти (ЕС) 2021/2115 и 2021/2116. Много от по-широкообхватните предложения за преодоляване на опасенията във връзка с административната тежест и стабилното и ефективно изпълнение на ОСП, представени по време на ad hoc процеса на консултация, не са разгледани. Комисията е на мнение, че стабилността на политиката е важна и поддържа становището, че реформираната ОСП „играе важна роля за подпомагането на селското стопанство на ЕС в прехода към устойчив селскостопански модел, като същевременно се подпомагат доходите на земеделските стопани и се подкрепя продоволствената сигурност“. Това се основава на подробна външна оценка на 28-те одобрени стратегически плана по ОСН, която беше поръчана от Комисията и на чиято база беше изготвен докладът за Европейския парламент и Съвета от 23 ноември 2023 г.: Обобщение на стратегическите планове по ОСП за периода 2023—2027 г.: съвместни усилия и колективна амбиция[1], от където е взето по-горе цитираното изречение. В този доклад Комисията заключава също така: „[н]овите стратегически планове по ОСП са подходящ инструмент за постигане на целите на политиката на ОСП по интегриран начин, тъй като държавите членки ги използват за подготовка и реагиране на предизвикателствата на техните територии, като същевременно степенуват по приоритет целите и използват наличните ресурси по ефективен и ефикасен начин“.

Въпреки това първата година от изпълнението на стратегическите планове по ОСП показа някои оперативни проблеми в този процес. Поради това, в допълнение към незаконодателните действия, са необходими някои ограничени корекции на правната рамка на Съюза за ОСП, за да се гарантира ефективното изпълнение на стратегическите

[1] COM(2023) 707 final от 23.11.2023 г.

планове по ОСП, и по-специално за да се намали в още по-голяма административната тежест, свързана с тяхното изпълнение.

Беше извършена задълбочена оценка на въздействието, което има реформата на ОСП, договорена през 2021 г. Тази оценка придружаваше предложенията, внесени от Комисията през 2018 г.[2]. Тази оценка на въздействието осигурява също така важни детайли за корекциите, съдържащи се в настоящото предложение. По-конкретно основните разлики между вариантите, оценени през 2018 г., са свързани с баланса на доброволните („екосхема“) или задължителните („предварителни условия“) екологични изисквания. Въпреки че окончателно приетият регламент представлява комбинация от двата подхода, оценката на въздействието (стр. 35) показва предимствата и недостатъците на всеки един от тях. Въз основа на променената ситуация и опита през първата година на прилагане Комисията предлага да се върви в посока на един по-доброволен подход.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

С предложенията конкретно ще се намали тежестта за малките земеделски стопанства, които са микропредприятия. Предложението за освобождаване на земеделските стопанства под 10 хектара от проверките на предварителните условия засяга 65 % от бенефициерите по ОСП.

- **Основни права**

Предложението е съобразено с основните права и съблюдава принципите, признати по-специално с Хартата на основните права на Европейския съюз.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Както е посочено в член 128 от Регламента за стратегическите планове по ОСП, под споделената отговорност на държавите членки и Комисията е създадена рамка за качеството на изпълнението. Тя дава възможност за докладване, мониторинг и оценка на качеството на изпълнението на стратегическите планове по ОСП по време на нейното изпълнение. Промените в настоящото предложение ще бъдат обхванати от нея.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не е приложимо (правният текст е регламент).

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Комисията предлага редица промени по отношение на предварителните условия.

Включена е обща разпоредба, която позволява на държавите членки да разрешават временни и конкретни дерогации от някои изисквания за предварителните условия с оглед на все по-непредсказуемите метеорологични условия, които може да попречат на

[2] SWD(2018) 301 final от 1.6.2018 г.

земеделските стопани да спазват изискванията, като например крайните срокове през дадена година. За да е цялостна рамката за качеството на изпълнението, за мониторинга и за оценката, Комисията ще разгледа възможността държавите членки да я информират веднъж годишно за изпълнението на такива временни дерогации в съответствие с член 143 от Регламент (ЕС) 2021/2115, и по-специално параграф 4 от посочения член.

На държавите членки също така ще бъде разрешено да предоставят конкретни изключения от стандартите 5, 6, 7 и 9 за ДЗЕС, обхващащи ситуации, при които съществува опасност изискванията да противоречат на целите си, например поради специфични агрономични условия за някои култури върху определени видове почви и при определени почвено-климатични условия или поради щети върху постоянно затревените площи, наред с другото, поради хищници или инвазивни видове. Що се отнася до отделните ДЗЕС, Комисията предлага от стандарт 8 за ДЗЕС да се премахне задължението за заделяне на минимален дял обработваема земя за непроизводствени площи (земя под угар) или обекти (живи плетове, дървета...), като същевременно се запази защитата на съществуващите особености на ландшафта. Вместо това от държавите членки се изисква да създадат екосхема, с която се осигурява подпомагане на земеделските стопани за поддържане на дял от обработваемата земя като непроизводствена площ или за създаване на нови особености на ландшафта. Това би гарантирало, че земеделските стопани се поощряват специално за тези непроизводствени площи и обекти, които са от полза за биологичното разнообразие в земеделските земи и в по-общ план — в селските райони.

По отношение на стандарт 7 за ДЗЕС, изискващ сеитбооборот, Комисията предлага той да се запази, но да се даде възможност на държавите членки да добавят възможността за изпълнение на това изискване чрез диверсификация на културите. Диверсификацията на културите допринася и за запазването на почвения потенциал, като осигурява разнообразие на културите в рамките на една година и по този начин непряко насърчава сеитбооборота на културите през годините. Комисията счита, че тази гъвкавост ще позволи на земеделските стопани, засегнати от редовни суши или прекомерни валежи, да изпълнят това условие по начин, който е по-съвместим с реалностите в селското стопанство. Същевременно Комисията отчита и подчертава агрономичните ползи от сеитбооборота. Ето защо чрез екосхемите се поощряват и следва да продължат да се насърчават по-амбициозни форми на сеитбооборот и диверсификация, включително по-специално за включване на протеиновите култури в сеитбооборота, така че да се подобри качеството на почвите и устойчивостта на растениевъдството.

Прилагането на стандарта за почвената покривка в чувствителни периоди (стандарт 6 за ДЗЕС) доведе до значителни административни ограничения и несигурност за земеделските стопани, които често се позовават на т.нар. „календарно земеделие“, което не отчита (все по-голямата) променливост на метеорологичните условия. За да се спази духът на гъвкавост на стратегическите планове по ОСП, Комисията предлага да се внесе яснотата, че прилагането на този стандарт за предварителните условия ще зависи предимно от държавите членки.

Предлага се също така да се увеличи броят на исканията за изменение на стратегическите планове по ОСП, които държавите членки може да подават, на два пъти годишно (в сравнение със сегашните разпоредби, а именно един път на година). Това е необходимо, за да се реагира по-бързо на променящите се ситуации на

земеделските стопани, включително тези, причинени от неблагоприятни метеорологични явления.

С цел намаляване на тежестта и увеличаване на предвидимостта на подпомагането по линия на ОСП за земеделските стопани се предлага задължението на държавите членки да вземат решение дали стратегическите им планове по ОСП трябва да бъдат изменени в случай на изменения на някои законодателни актове на Съюза в областта на околната среда и климата и да уведомяват Комисията за това решение в рамките на определен срок да бъде ограничено до измененията на законодателните актове, посочени в приложение XIII, които влизат в сила най-късно до 31 декември 2025 г. Задължението на държавите членки да опишат как се изпълнява по-големият цялостен принос за постигане на целта в областта на околната среда и климата, определена в член 105 от Регламент (ЕС) 2021/2115, и как екологосъобразната архитектура на ОСП допринася за постигане на дългосрочните национални цели, определени или произтичащи от законодателните актове, изброени в приложение XIII към същия регламент, и как тя е съгласувана с тези цели остава в сила. Освен това Комисията ще оцени потенциала на стратегическите планове по ОСП за смекчаване на изменението на климата през периода 2023—2027 г.

Предлага се Регламент (ЕС) 2021/2116 да бъде изменен, за да се освободят дребните земеделски стопани с не повече от 10 хектара земеделска площ от проверките на предварителните условия и от санкциите. Целта е да се намали административната тежест за националните администрации и земеделските стопани, свързана с проверките и събирането на санкциите, която е по-висока за малките земеделски стопанства в сравнение с по-големите. Освобождаването на дребните земеделски стопани от проверките на предварителните условия и санкциите няма да засегне проверките, които се извършват съгласно други законодателни актове и са част от законоустановените изисквания за управление (ЗИУ). Освен това бенефициерите, които получават плащания на площ както по стратегически план по ОСП съгласно Регламент (ЕС) 2021/2115, така и по програма за развитие на селските райони, изпълнявана съгласно Регламент (ЕС) № 1305/2013 до 31 декември 2025 г., и които поради това са подложени на проверки на предварителните условия съгласно Регламент (ЕС) 2021/2116, следва да бъдат освободени от проверките за кръстосано спазване и от прилагане на санкциите съгласно Регламент (ЕС) № 1306/2013.

За да се отговори на опасенията на държавите членки и земеделските стопани още по отношение на референтната 2024 година, се предлага измененията на стандарти 6, 7 и 8 за ДЗЕС, както и освобождаването от санкции за дребните земеделски стопани с не повече от 10 хектара земеделска площ да се прилагат с обратна сила. Поради това се предлагат преходни разпоредби за референтната 2024 година, за да се гарантира, че държавите членки може да прилагат изменения на своите стратегически планове по ОСП, свързани със стандарти 6, 7 и 8 за ДЗЕС, преди Комисията да одобри тези промени в съответствие с член 119 от Регламент (ЕС) 2021/2115. Що се отнася до стандарт 8 за ДЗЕС, тази възможност следва да бъде свързана със съществуването на екосхеми, които да обхващат практики за поддържане на непроизводствени площи, като например земя, оставена под угар, или екосхеми за създаване на нови особености на ландшафта върху обработваемата земя. Възможността обаче да се предвиди прилагане с обратна сила по отношение на измененията на стандарти 6, 7 и 8 за ДЗЕС, включително от правна гледна точка, ще зависи от точното съдържание и датата на влизане в сила на измененията, включени в настоящия регламент. Към настоящия момент не е възможно да се реши дали може да се предвиди такова прилагане с обратна

сила. Поради това съответните разпоредби на член 3 и член 4, втора алинея са в скоби в предложението. Тяхната осъществимост следва да бъде обсъдена със съзаконодателите с оглед на окончателното съдържание и датата на влизане в сила на настоящия регламент.

2024/0073 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на регламенти (ЕС) 2021/2115 и (ЕС) 2021/2116 по отношение на стандартите за добро земеделско и екологично състояние, схемите за климата, околната среда и хуманното отношение към животните, измененията на стратегическите планове по ОСП, прегледа на стратегическите планове по ОСП и освобожданията от проверки и санкции

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 43, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Сметната палата,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет[3],

като взеха предвид становището на Комитета на регионите[4],

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

(1) В Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета[5] са установени правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика („стратегическите планове по ОСП“) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР). В Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и Съвета[6] са предвидени правила за финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика.

---

3 ОВ C […], […] г., стр. […].

4 ОВ C […], […] г., стр. […].

5 Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

6 Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013 (ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj).

(2) Въпреки факта, че тези регламенти предоставят значителна гъвкавост на държавите членки и имат потенциала да намалят административната тежест за земеделските стопани, първата година от конкретното им прилагане чрез стратегическите планове по ОСП ясно показа, че са необходими някои ограничени корекции на правната рамка на Съюза за общата селскостопанска политика (ОСП), за да се гарантира ефективното изпълнение на стратегическите планове по ОСП и да се намали административната тежест, свързана с изпълнението на тези планове и с контрола на определени изисквания.

(3) Освен това земеделските стопани са изправени пред изключително многобройни трудности и несигурност. Последните години по-специално бяха белязани от значителен брой екстремни метеорологични явления, включително суши и наводнения в различни части на Съюза. Тези събития се отразяват на продукцията и приходите, като оказват и силно въздействие върху изпълнението и календара на нормалните агрономични практики. Високите цени на енергията и суровините и несигурността вследствие на руската агресивна война срещу Украйна, издръжката на живота, инфлацията, спадът в стойността на производството на зърнени култури през 2023 г. и промяната в международните търговски потоци доведоха до допълнителна несигурност и натиск за земеделските стопани. Едновременното настъпване на тези събития принуждава земеделските стопани като управители на природни ресурси и като икономически субекти да адаптират управлението на своите стопанства и прилагането на агрономичните практики.

(4) Поради това е необходимо да се преразгледат и опростят някои разпоредби на Регламент (ЕС) 2021/2115 и Регламент (ЕС) 2021/2116, за да се гарантира, че държавите членки могат по-добре да адаптират своите стратегически планове по ОСП към нуждите на земеделските стопани и да предоставят на последните по-голяма гъвкавост при извършване на селскостопанските дейности, като се имат предвид все по-големите предизвикателства, непредвидимостта на метеорологичните условия и икономическата несигурност.

(5) В член 13 от Регламент (ЕС) 2021/2115 от държавите членки се изисква да следят цялата земеделска площ, включително земята, която вече не се използва за целите на производството, да се поддържа в добро земеделско и екологично състояние. Държавите членки трябва да определят на национално или на регионално равнище минималните стандарти за земеделските стопани и другите бенефициери за всеки стандарт за ДЗЕС, посочен в приложение III към същия регламент, в съответствие с основната цел на стандартите, определени в същото приложение. Целта за опазване и качество на почвите, преследвана със стандарти 5, 6 и 7 за ДЗЕС, се влияе от много фактори, като например вид почва, избор на култури, климатични и метеорологични условия или предишни и настоящи системи за земеползване и земеделие, например биологично земеделие, което изисква различен подход към определени операции. Опитът показва, че може да възникнат ситуации, при които налагането на определени изисквания, без да се обръща надлежно внимание на тези фактори — например ограничения на обработката на почвата или задължения за засяване през определен период, може да окаже отрицателно въздействие върху определени почви или култури и дори да противоречи на целта за опазване на почвите. В стандарт 9 за ДЗЕС се предвижда забрана за промяна на предназначението или разораване на постоянно затревени площи, определени като екологично чувствителни такива в рамките на защитени зони по „Натура 2000“. Опитът

обаче показва, че е възможно да възникнат извънредни ситуации, при които такива екологично чувствителни постоянно затревени площи да бъдат увредени, например от хищници или инвазивни видове, и може да са необходими подходящи мерки за справяне с такива ситуации, включително изключения от забраната за разораване на съответните зони, с цел възстановяване на такива постоянно затревени площи, за да се гарантира, че изискванията на стандарт 9 за ДЗЕС допринасят за защитата на местообитанията и видовете.

(6) Все по-големият брой екстремни метеорологични явления и случаи на щети по определени като екологично чувствителни постоянно затревени площи поради фактори като хищници или инвазивни видове увеличава честотата, с която възникват специфични проблеми при прилагането на изискванията на стандарти 5, 6, 7 и 9 за ДЗЕС, с които държавите членки трябва да се справят. Съществува също така опасност тези изисквания да бъдат непропорционални на действителния им принос към целта за опазване на почвите за стандарти 5, 6 и 7 за ДЗЕС и тази за защита на местообитанията и видовете за стандарт 9 за ДЗЕС. За да се избегнат подобни ситуации, на държавите членки следва да бъде разрешено да въвеждат специфични изключения от изискванията на стандарти 5, 6, 7 и 9 за ДЗЕС, за да се справят с конкретни проблеми при прилагането на тези стандарти за ДЗЕС, въз основа на обективни и недискриминационни критерии, като видове почви, култури или системи за земеделие или щети върху постоянно затревените площи, дължащи се, наред с другото, на хищници или инвазивни видове. Тези изключения следва да бъдат ограничени в своя обхват и да не възпрепятстват приноса на тези стандарти към основните им цели, изброени в приложение III към Регламент (ЕС) 2021/2115.

(7) Метеорологичните условия и произтичащото от тях въздействие върху условията в земеделските райони могат да попречат на земеделските стопани и другите бенефициери да спазят през дадена година изискванията на стандартите за ДЗЕС, например крайни срокове и периоди за извършване на операции. За да не се допусне към земеделските стопани да се поставят такива изисквания и те да са задължени например да засяват култури до определена дата, въпреки че метеорологичните условия през дадената година не позволяват извършването на необходимите операции или това води до сериозно отрицателно въздействие върху почвата, като например нейното уплътняване, при прилагането на минималните стандарти, определени в съответствие с член 13 от Регламент (ЕС) 2021/2115, на държавите членки следва да се разреши да предвиждат временни дерогации от тези изисквания. Обхватът на тези временни дерогации следва да бъде ограничен до земеделските стопани и другите бенефициери или до районите, засегнати от метеорологичните условия, и те следва да се прилагат от държавите членки само докато са абсолютно необходими.

(8) В Регламент (ЕС) 2021/2115 са предвидени редица елементи и инструменти, с чиято помощ държавите членки да постигнат специфичната цел за принос към спирането на загубата на биологично разнообразие и обръщането на тази тенденция, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафтите, посочена в член 6, параграф 1, буква е) от същия регламент. Един от тези елементи е системата от предварителни условия. По-специално стандарт 8 за ДЗЕС, посочен в приложение III към посочения регламент, включва няколко изисквания, включително задължението определен дял от обработваемата земя да бъде заделен за непроизводствени площи и обекти. Основната цел на стандарт 8 за ДЗЕС е поддържането на

непроизводствени обекти и площи за подобряване на биологичното разнообразие в земеделското стопанство. Държавите членки могат също така да планират интервенции в подкрепа на тази цел — например екосхеми, посочени в член 31, параграф 4, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/2115. Опитът показва, че в условията на предизвикателства и несигурност, произтичащи от едновременното настъпване на неблагоприятни събития и икономическа несигурност, е необходимо да се коригира балансът между различните инструменти на политиката, допринасящи за опазване и подобряване на биологичното разнообразие, за да се предостави по-голяма гъвкавост на земеделските стопани да допринесат за постигането на тази цел в зависимост от специфичното положение на тяхното стопанство и да се предостави по-голяма финансова компенсация за този принос.

(9) По-конкретно, тъй като задължението за заделяне на дял от обработваемата земя за непроизводствени площи и обекти понастоящем е част от стандарт 8 за ДЗЕС, първо изискване, посочено в приложение III към Регламент (ЕС) 2021/2115, земеделските стопани, кандидатстващи за директни плащания и интервенциите, посочени в членове 70, 71 и 72 от същия регламент, трябва да спазват това изискване, без да получават компенсация за направените разходи или пропуснатите приходи. В някои случаи това може да означава значителна финансова тежест за съответните земеделски стопани и бенефициери, по-специално като се има предвид, че върху обработваемата земя, предназначена за непроизводствени площи или обекти съгласно стандарт 8 за ДЗЕС, първо изискване, не е възможно отглеждането на култури или животни. Като се имат предвид тежестта и последиците за някои земеделски стопани и изключително многобройните трудности и несигурността, пред които те са изправени, необходимостта от непроизводствени площи и обекти върху обработваемата земя ще бъде удовлетворена по-добре чрез инструмент, осигуряващ по-голяма гъвкавост, и което е по-важното, предлагащ стимул, компенсиращ поне част от направените разходи и пропуснатите доходи във връзка с тези непроизводствени площи и обекти. Съответно член 31 от Регламент (ЕС) 2021/2115 следва да бъде изменен, за да се гарантира, че държавите членки предоставят подпомагане за екосхеми, обхващащи практики за поддържане на непроизводствени площи, като например земя, оставена под угар, и за създаване на нови особености на ландшафта върху обработваема земя.

(10) В същото време системата от предварителните условия, въведена с Регламент (ЕС) 2021/2115, следва да бъде коригирана, като се заличи първото изискване на стандарт 8 за ДЗЕС, посочен в приложение III към същия регламент. Задължението за опазване на особеностите на ландшафта, както и забраната за рязане на живи плетове и дървета през размножителния период и периода на отглеждане на малките при птиците, които понастоящем са част от изискванията съгласно стандарт 8 за ДЗЕС, следва да бъдат запазени като част от системата от предварителните условия, за да се гарантира защитата на съществуващите особености на ландшафта в земеделските райони.

(11) На държавите членки следва да се предостави допълнителна гъвкавост да изменят стратегическите си планове по ОСП, като същевременно гарантират стабилността на стратегията, управляемостта на стратегическите планове по ОСП, както и административната ефикасност на процеса на изменение. Опитът показва, че удовлетворяването на специфичните изисквания и на ЕФГЗ, и на ЕЗФРСР в едно искане за изменение може да представлява предизвикателство.

Същевременно броят на измененията в рамките на календарната година следва да бъде ограничен, за да се гарантира, че земеделските стопани и другите бенефициери разполагат с достатъчно време, за да вземат предвид измененията, както и да се ограничи административната тежест за държавите членки и да се даде възможност на Комисията да оцени съвместимостта на измененията с правната рамка на Съюза, установена в регламенти (ЕС) 2021/2115 и 2021/2116, в сроковете, определени в нея. Поради тези причини максималният брой на исканията за изменения на стратегическите планове по ОСП следва да бъде увеличен на две искания за изменения за една календарна година.

(12) Съгласно член 120 от Регламент (ЕС) 2021/2115 държавите членки са задължени да преценят дали стратегическите им планове по ОСП трябва да бъдат изменени в случай на изменения на законодателните актове на Съюза, изброени в приложение XIII към посочения регламент, и да уведомят Комисията за своята оценка в рамките на определен срок. Тъй като това задължение се оказа обременяващо за държавите членки, а усилията, които те трябва да инвестират в оценката за оставащата част от програмния период на настоящите стратегически планове по ОСП, следва да бъдат ограничени, задължението следва да не се прилага за измененията на законодателните актове, посочени в приложение XIII, които влизат в сила след 31 декември 2025 г.

(13) Опитът показва, че едновременното настъпване на множество неблагоприятни събития изправя земеделските стопани пред трудности и изисква по-голяма гъвкавост и опростяване на изпълнението на стратегическите планове по ОСП по отношение на някои стандарти за ДЗЕС, изброени в приложение III към Регламент (ЕС) 2021/2115.

(14) Основната цел на стандарт 6 за ДЗЕС е да се гарантира опазването на почвите през най-чувствителните периоди посредством минимална почвена покривка, за да се избегнат голи почви през такива чувствителни периоди. В сравнение с други стандарти за ДЗЕС по-широк кръг от фактори имат отражение върху разработването и прилагането на изискванията по този стандарт за ДЗЕС. Минималната почвена покривка може по-конкретно да бъде осигурена чрез различни средства, които зависят не само от климатичните и почвените условия, но и от фактори като избора на култури и продължителността на вегетационния период през дадена година. Освен това в зависимост по-специално от специфичните почвени и климатични условия може да има различни чувствителни периоди. Също така, когато правят избор по отношение на производство си и в частност вземат решения за засяване, земеделските стопани и другите бенефициери трябва да могат да съвместяват спазването на изискванията на стандарт 6 за ДЗЕС с настъпването на непредвидими метеорологични условия. С оглед на тези фактори държавите членки следва да могат да управляват по-гъвкаво тези изисквания на стандарт 6 за ДЗЕС, отколкото при други стандарти за ДЗЕС, по начин, който гарантира приноса на изискванията към основната цел на този стандарт, като същевременно се вземат предвид редица фактори, като например почвено-климатичните условия.

(15) Поради това на държавите членки следва да бъде разрешено да определят основните елементи на стандарт 6 за ДЗЕС и да ги обобщават в стратегическите планове по ОСП в съответствие с член 109, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/2115. Комисията следва да гарантира в съответствие с член 13, параграф 1, член 109, параграф 2 и членове 118 и 119 от посочения регламент, че

стандарт 6 за ДЗЕС, определен от държавите членки, като цяло съответства на основната цел на този стандарт за ДЗЕС.

(16) Основната цел на стандарт 7 за ДЗЕС, посочен в приложение III към Регламент (ЕС) 2021/2115, е да се запази почвеният потенциал. Като се има предвид, че диверсификацията на културите също може да допринесе за запазване на почвения потенциал и същевременно да бъде по-лесна за прилагане от страна на някои земеделски стопани в контекста на многобройните трудности и предизвикателства, пред които понастоящем те са изправени, държавите членки следва да имат възможност да позволят на земеделските стопани да спазват стандарт 7 за ДЗЕС също чрез диверсификация на културите. С оглед на това следва да се определят минимални изисквания по отношение на диверсификацията на културите.

(17) Важно е ОСП да продължи да допринася за екологичните цели, определени в член 6, параграф 1, букви г) — ж) от Регламент (ЕС) 2021/2115, чрез изискванията за предварителните условия. Важно е също така да се гарантира стабилността на тези изисквания като обща база за държавите членки и земеделските стопани. Поради това изискванията за предварителните условия следва да продължат да се прилагат за всички земеделски стопани. Административната тежест, свързана с проверките на изискванията за предварителните условия, както е предвидено в Регламент (ЕС) 2021/2116, обаче може да бъде непропорционално висока за дребните земеделски стопани и националната администрация. Поради това в допълнение към възможностите за гъвкавост по отношение на стандарти 6, 7 и 8 за ДЗЕС следва за дребните земеделски стопани и националните администрации да се облекчи тежестта, свързана с проверките, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/2116. Земеделските стопани с максимален размер на стопанството до 10 хектара земеделска площ следва да не бъдат проверявани в рамките на системата от предварителните условия по отношение на спазването на законоустановените изисквания за управление съгласно правото на Съюза и доброто селскостопанско и екологично състояние. Тъй като дребните земеделски стопани представляват 65 % от бенефициерите по ОСП, но на тях се падат само около 10 % от общата земеделска площ, това би опростило работата на много земеделски стопани и национални администрации, като същевременно няма да попречи значително на ролята на изискванията за предварителните условия по отношение на приноса към техните цели поради относително малката земеделска площ, управлявана от дребни земеделски стопани.

(18) Тъй като земеделската площ, управлявана от дребни земеделски стопани, е ограничена и санкциите за дребните земеделски стопани като цяло са ниски, прилагането на санкции би могло да доведе до непропорционална тежест за администрацията на държавите членки. Поради това дребните земеделски стопани, които са освободени от проверки, следва също да бъдат освободени от налагането на административни санкции за неспазване на изискванията за предварителните условия.

(19) За да се избегнат прекомерни административни разходи и тежест във връзка с предварителните условия и проверките за кръстосано спазване, бенефициерите, които получават плащания на площ както по стратегически план по ОСП съгласно Регламент (ЕС) 2021/2115, така и по програма за развитие на селските

райони, изпълнявана съгласно Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета[7] до 31 декември 2025 г., и които поради това са подложени на проверки на предварителните условия съгласно Регламент (ЕС) 2021/2116, следва да бъдат освободени от проверки за кръстосано спазване и от прилагане на санкциите съгласно Регламент (ЕС) № 1306/2013.

(20) Поради това регламенти (ЕС) 2021/2115 и 2021/2116 следва да бъдат съответно изменени.

(21) [За да се гарантира безпроблемното изпълнение на мерките, предвидени в член 1, параграф 6, букви а), б) и в) от настоящия регламент, е необходимо да се предвидят преходни разпоредби по отношение на измененията на стратегическите планове по ОСП, подавани от държавите членки за одобрение от Комисията съгласно член 119 от Регламент (ЕС) 2021/2115 през 2024 г., и по отношение на последиците от тези изменения през 2024 г., преди тези изменения да бъдат одобрени от Комисията.]

(22) За да се гарантира безпроблемното изпълнение на предвидените мерки и по спешност с оглед на изключително многобройните трудности и несигурността, с които се сблъскват земеделските стопани, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

(23) [За да се избегне непропорционална административна тежест за дребните земеделски стопани и за националните органи, освобождаването от санкции за неспазване на изискванията за предварителните условия или на изискванията за кръстосано спазване, следва да се прилага със задна дата по отношение на референтната 2024 година.]

(24) [Като се има предвид, че референтната 2024 година започна на 1 януари 2024 г., член 1, параграф 6, букви а), б) и в) от настоящия регламент следва да се прилага за референтна 2024 година, за да се даде възможност на държавите членки да прилагат посочените в тях изменения за референтната 2024 година.]

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменения на Регламент (ЕС) 2021/2115

Регламент (ЕС) 2021/2115 се изменя, както следва:

1) Член 4 се изменя, както следва:

а) В параграф 3 буква а) се заменя със следното:

[7] Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 487, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj).

„а) „обработваема земя“ означава земя, обработвана за отглеждане на култури, или площ на разположение за отглеждане на култури, но оставена под угар; освен това, докато трае задължението, това означава земя, обработвана за отглеждане на култури, или площи на разположение за отглеждане на култури, но под угар, които земя и площи са били оставени под угар в съответствие с член 31 или член 70 от настоящия регламент, или в съответствие с членове 22, 23 или 24 от Регламент (ЕО) № 1257/1999 на Съвета(*), или в съответствие с член 39 от Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета(**), или в съответствие с член 28 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета(***).

(*) Регламент (ЕО) № 1257/1999 на Съвета от 17 май 1999 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието (ФЕОГА) и за изменение и отмяна на някои регламенти (ОВ L 160, 26.6.1999 г., стр. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1999/1257/oj).

(**) Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета от 20 септември 2005 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) (ОВ L 277, 21.10.2005 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/1698/oj).

(***) Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 487, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj).“;

б) В параграф 4, първа алинея буква б) се заменя със следното:

„б) всякакъв вид площ в стопанството, която е:

i) заета от особености на ландшафта, подлежащи на задължението за запазване съгласно стандарт 8 за ДЗЕС от приложение III; или

ii) определена или поддържана в резултат на екосхема по смисъла на член 31 за времетраенето на съответното задължение на земеделския стопанин.

Ако държавите членки решат, „хектар, отговарящ на условията за подпомагане“ може да включва други особености на ландшафта, при условие че те не са преобладаващи и не възпрепятстват значително извършването на селскостопанската дейност поради заеманата от тях площ от земеделския парцел. При прилагането на посочения принцип държавите членки могат да определят максимален дял от земеделския парцел, който да включва тези други особености на ландшафта.

Що се отнася до постоянно затревени площи с разпръснати особености на ландшафта, неотговарящи на условията за подпомагане, държавите членки могат да решат да приложат фиксирани коефициенти за намаление с цел определяне на площта, за която се счита, че отговаря на условията за подпомагане.“;

2) Член 13 се изменя, както следва:

а) Параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки следят цялата земеделска площ, включително земята, която вече не се използва за целите на производството, да се поддържа в добро земеделско и

екологично състояние. Държавите членки определят на национално или на регионално равнище минималните стандарти за земеделските стопани и други бенефициери за всеки стандарт за ДЗЕС, посочен в приложение III, в съответствие с основната цел на стандартите, установена в същото приложение. При определянето на своите стандарти държавите членки вземат предвид, когато е целесъобразно, специфичните характеристики на съответните площи, включително почвено-климатичните условия, съществуващите системи за земеделие, земеделските практики, размера на земеделските стопанства и тяхната структура, използването на земята, както и особеностите на най-отдалечените региони.

При определянето на стандарти 5, 6, 7 или 9 за ДЗЕС, изброени в приложение III, държавите членки могат да предвидят специфични изключения от изискванията на тези стандарти. Специфичните изключения от стандарти 5, 6, 7 или 9 за ДЗЕС се основават на обективни и недискриминационни критерии, като например култури, видове почви и системи за земеделие, или щети по постоянно затревени площи, дължащи се, наред с другото, на хищници или инвазивни видове, и са ограничени, що се отнася до площта, която може да обхващат. Специфичните изключения се предвиждат само когато и доколкото са необходими за решаване на специфични проблеми при прилагането на тези стандарти и не възпрепятстват в значителна степен приноса на всеки от тези стандарти за постигането на техните основни цели, изброени в приложение III.“;

б) Вмъква се следният параграф 2а:

„2а. При прилагането на минималните стандарти, определени в съответствие с параграфи 1 и 2, държавите членки могат да разрешават временни дерогации от изисквания като срокове и периоди, определени в тези стандарти, в случай на метеорологични условия, които не позволяват на земеделските стопани и другите бенефициери да изпълнят тези изисквания през дадена година. Обхватът на тези временни дерогации е ограничен до земеделските стопани и другите бенефициери или до районите, засегнати от метеорологичните условия, и те се прилагат само докато са абсолютно необходими.“;

3) В член 31 се вмъква следният параграф 1а:

„1 а. Като част от екосхемите, посочени в параграф 1, държавите членки предвиждат и предоставят подпомагане за схеми, обхващащи практики за поддържане на непроизводствени площи, като например земя, оставена под угар, и за създаване на нови особености на ландшафта върху обработваема земя. Тези схеми са доброволни за активните земеделски стопани и групите активни земеделски стопани.“;

4) В член 119 параграф 7 се заменя със следното:

„7. Искане за изменение на стратегическия план по ОСП може да се подава два пъти на календарна година с възможните изключения, предвидени в настоящия регламент или определени от Комисията в съответствие с член 122. Освен това в рамките на периода на стратегическия план по ОСП може да бъдат подавани още три допълнителни искания за изменение на стратегическия план по ОСП. Настоящият параграф не се прилага за искания за изменения с цел подаване на липсващите характеристики съгласно член 118, параграф 5.“;

5) В член 120 се добавя следният параграф:

„Параграф 1 не се прилага към измененията на законодателните актове, посочени в приложение XIII, които влизат в сила след 31 декември 2025 г.“

6) Приложение III се изменя, както следва:

а) В таблицата вписването за ДЗЕС 6 се заменя със следното:

„

ДЗЕС 6	Минимална почвена покривка, за да се избегне гола почва в най-чувствителните периоди, както са определени от държавите членки(****).	Защита на почвите в най-чувствителните периоди

(****) Държавите членки могат да вземат предвид по-специално краткия вегетационен период, дължащ се на продължителността и тежестта на зимния период в съответните региони.“

б) В таблицата вписването за ДЗЕС 7 се заменя със следното:

„

ДЗЕС 7	Сеитбооборот върху обработваема земя, с изключение на култури, отглеждани под вода. Държавите членки могат в допълнение да решат да позволят на земеделските стопани и другите бенефициери да изпълнят този стандарт чрез диверсификация на културите(*****).	Опазване на почвения потенциал

(*****) Сеитбооборотът се състои в смяна на културата на равнище парцел (освен при многогодишни култури, треви и други тревни фуражи и земя, оставена под угар), включително на подходящо управляваните вторични култури.

Въз основа на разнообразието от земеделски методи и агроклиматични условия държавите членки могат да разрешат в съответните региони други практики за подобряване на сеитбооборота с бобови култури или диверсификация на културите, които имат за цел подобряване и запазване на почвения потенциал в съответствие с целите на настоящия стандарт за ДЗЕС.

При определянето на изискванията за диверсификация на културите държавите членки спазват следните минимални изисквания:

- когато размерът на обработваемата земя в дадено стопанство е между 10 и 30 хектара, диверсификацията на културите се състои в засяване на обработваемата земя в стопанството с поне две различни култури. Основната култура не може да превишава 75 % от обработваемата земя.

- когато размерът на обработваемата земя в дадено стопанство е повече от 30 хектара, диверсификацията на културите се състои в засяването на обработваема земя в стопанството с поне три различни култури. Основната култура не може да заема повече от 75 % от обработваемата земя, а двете основни култури не могат да обхващат заедно повече от 95 % от обработваемата земя.

Държавите членки могат да освобождават от задълженията по този стандарт стопанствата:

а) в които повече от 75 % от обработваемата земя се използва за производство на треви или други тревни фуражи, представлява земя, оставена под угар, засята е с бобови култури или съчетава тези употреби;

б) в които повече от 75 % от отговарящата на условията за подпомагане земеделска площ е постоянно затревена площ, използва се за производството на треви или други тревни фуражи или за производството на култури под вода през значителна част от годината или от цикъла за отглеждане на културите, или съчетава тези употреби; или

в) с площ на обработваемата земя до 10 хектара.

Държавите членки могат да въвеждат горна граница на площта, покрита с една култура, с цел предотвратяване на големи площи с монокултури.

За земеделските стопани, сертифицирани в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/848(******), се счита, че отговарят на настоящия стандарт за ДЗЕС.

(******) Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета (ОВ L 150, 14.6.2018 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj).“;

в) В таблицата вписването за ДЗЕС 8 се заменя със следното:

„

ДЗЕС 8	— Запазване на особеностите на ландшафта — Забрана за рязане на живи плетове и дървета през размножителния период и периода на отглеждане на малките при птиците — По избор — мерки за недопускане на инвазивни растителни видове	Поддържане на непроизводствени обекти за подобряване на биологичното разнообразие в земеделското стопанство

“

Член 2

Изменения на Регламент (ЕС) 2021/2116

Регламент (ЕС) 2021/2116 се изменя, както следва:

1) В член 83 параграф 2 се заменя със следното:

„2. Чрез дерогация от параграф 1 земеделските стопани с максимален размер на стопанствата, който не надвишава 10 хектара земеделска площ, декларирана в съответствие с член 69, параграф 1, се освобождават от проверки по системата, създадена в съответствие с параграф 1 от настоящия член.“

2) В член 84 се добавя следният параграф:

„4. Чрез дерогация от параграфи 1—3 и от член 85 земеделските стопани с максимален размер на стопанствата, който не надвишава 10 хектара земеделска площ, декларирана в съответствие с член 69, параграф 1, се освобождават от санкциите, посочени в параграфи 1—3 и в член 85;“

3) В член 104, параграф 1, втора алинея, буква а) точка iv) се заменя със следното:

„iv) по отношение на ЕЗФРСР във връзка с разходите, направени от бенефициерите, и плащанията, извършени от разплащателната агенция в рамките на изпълнението на програмите за развитие на селските райони съгласно Регламент (ЕС) № 1305/2013, с изключение на членове 96 и 97 от Регламент (ЕС) № 1306/2013, що се отнася до бенефициерите, които са обект на системата за контрол, посочена в член 83 от настоящия регламент;“

[Член 3

Преходни разпоредби

1) Чрез дерогация от член 119, параграф 8, трета алинея от Регламент (ЕС) 2021/2115 датата, от която пораждат действие измененията на стратегическите планове по ОСП във връзка с ЕФГЗ, представени от държавите членки на Комисията за одобрение съгласно член 119, параграф 2 от същия регламент по отношение на референтната 2024 година по отношение на елементите, определени в член 1, параграф 6, букви а), б) и в) от настоящия регламент, не подлежи на одобрение от Комисията.

2) Чрез дерогация от член 119, параграф 11 от Регламент (ЕС) 2021/2115 държавите членки могат да решат за референтната 2024 година, че измененията на стратегическите планове по ОСП, свързани с елементите, определени в член 1, параграф 6, букви а), б) и в) от настоящия регламент, могат да имат правно действие, преди да бъдат одобрени от Комисията. По отношение на елемента, определен в член 1, параграф 6, буква в) от настоящия регламент, държавите членки могат да вземат такова решение само ако за референтната 2024 година прилагат схема, обхващаща практики за поддържане на непроизводствени площи, като например земя, оставена под угар, или за създаване на нови особености на ландшафта върху обработваема земя, както е посочено в член 31 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

   При вземането на това решение държавите членки гарантират, че се спазват общите принципи на правото на Съюза, по-специално принципът за правна сигурност, принципът за недискриминация и защитата на оправданите правни очаквания на земеделските стопани и другите бенефициери и се взема предвид необходимостта земеделските стопани и другите бенефициери да разполагат с достатъчно време, за да се съобразят с измененията.]

Член 4

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

[Член 1, параграф 6, букви а), б) и в) и член 2, точки 2 и 3 се прилагат за референтната 2024 година.]

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*